

GIDS

PAARDENHOUDERIJ

MESTDECREET

Colofon

De auteur en de uitgever streven naar betrouwbaarheid en correctheid van de informatie opgenomen in deze uitgave.

Verantwoordelijke uitgever
Toon Denys
gedelegeerd bestuurder
Vlaamse Landmaatschappij
Gulden Vlieslaan 72
1060 Brussel

Samenstelling
Davy Schruers
Deskundige Bedrijfsadvies
Vlaamse Landmaatschappij

Grafische vormgeving
Leen De Neve

Fotografie
Leen De Neve, Oona Grijseels

Uitgave
Deze brochure werd opgemaakt en samengesteld op basis van de gegevens gekend op 24 maart 2014.

Inhoudsopgave

/ A. Definities	5
/ B. De aangifteplicht	6
1. Wanneer ben ik aangifteplichtig bij de Mestbank?	6
2. Wat houdt de aangifteplicht in bij uitbating van een paardenpension?	6
3. Met hoeveel paarden komt 300 kg fosfaat overeen?	6
4. Ik ben aangifteplichtig, wat nu?	7
5. Wat gebeurt er als een aangifteplichtig paardenhouder toch geen aangifte indient?	8
6. Ik ben niet aangifteplichtig, wat nu?	9
7. Wat als ik meerdere exploitaties uitbaat?	9
8. Wat moet ik invullen op de Mestbankaangifte?	10
9. Hoe bereken ik de gemiddelde bezetting van mijn paarden?	10
10. Wat moet ik niet invullen op de Mestbankaangifte?	10
/ C. Bemestingsnormen	11
1. Algemeen	11
2. Hoeveel paarden mag ik op een weide houden gedurende een bepaalde periode?	13
3. Hoelang kan ik mijn paarden laten grazen?	14
4. Bemestingsnormen in gebieden andere dan de algemene gebieden	15
5. Hoe kan ik weten in welk gebied mijn percelen liggen?	15
6. Ik laat mijn paarden grazen op weiden die ik niet in eigen beheer heb, wat nu?	15
/ D. Het vervoer van mest	16
1. Algemeen	16
2. Verhouding tussen volume en gewicht van vaste paardenmest	17
3. Uitzondering waarbij geen mesttransportdocumenten vereist zijn	17
4. Wat is de samenstelling van paardenmest?	17
5. Wanneer mag ik paardenmest niet uitrijden?	18
6. Wat zijn de voorwaarden bij het uitrijden van paardenmest?	18
7. Mag ik paardenmest opslaan op de akker?	18
8. Wanneer mag ik kunstmest gebruiken?	18
9. Overzicht van mijn mesttransporten	18
/ E. Nitraatresidu	19
1. Wat is nitraatresidu?	19
/ F. De nutriëntenemissierechten	21
1. Wat zijn nutriëntenemissierechten?	21
2. Is er een verband met de milieuvergunning?	21
3. Vanaf hoeveel paarden moet ik over NER beschikken?	21
4. Mijn bedrijf produceert méér dan 300 kg P_2O_5 , hoeveel NER heb ik dan nodig?	22
5. Ik heb NER, hoeveel paarden kan ik daarmee houden?	22
6. Hoe kan ik NER verkrijgen?	23
7. Wat gebeurt er als ik paarden houd en niet of onvoldoende NER heb?	25
/ G. Bedrijfsadvies	26
1. Wie kan gebruikmaken van de dienst Bedrijfsadvies?	26
2. Wat houdt een bedrijfsbegeleiding concreet in?	26
3. Uw aanspreekpunt voor Bedrijfsadvies bij de Vlaamse Landmaatschappij	27
/ H. De beheerovereenkomsten	29
1. Wat is een beheerovereenkomst?	29
2. Welke soorten beheerovereenkomsten zijn er?	29
3. Wie kan een beheerovereenkomst sluiten?	30
4. Bij wie kunt u een beheerovereenkomst aanvragen?	30
5. Een beheerplan op maat van uw bedrijf	30
6. Uw aanspreekpunt voor beheerovereenkomsten bij de Vlaamse Landmaatschappij	31
/ I. Adressen	32

A close-up photograph of a horse's hindquarters and tail. The horse has a reddish-brown coat with some white hairs on its tail. It is standing in a field of green grass and dry straw. The background is slightly blurred.

/ Het Mestdecreet

Het Mestdecreet is sinds haar publicatie in 1991 al meerdere keren gewijzigd. Op 1 januari 2007 werd een totaal nieuw Mestdecreet van kracht, het Decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. De afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij voert dat decreet uit.

In deze brochure belichten we een aantal punten uit het Mestdecreet die voor elke Vlaamse paardenhouder van belang zijn.

Momenteel (april 2014) is MAP 4 van kracht. De voorbereidingen voor het nieuwe MAP (2015-2018) zijn volop aan de gang. Voor meer info hierover kunt u steeds terecht bij de Mestbank.

/ A. Definities

In het Mestdecreet zijn tal van begrippen terug te vinden. Die definities zijn belangrijk om te bepalen op welke aspecten het Mestdecreet van toepassing is.

- Een **exploitatie** is een uitbating van een geheel van activiteiten en bijhorende infrastructuur door een welbepaalde exploitant op een welbepaalde locatie, met inbegrip van de door de exploitant in gebruik zijnde landbouwgronden.
 - Een **exploitant** is een natuurlijk persoon, rechtspersoon of groepering van natuurlijke personen of rechtspersonen die een exploitatie exploiteert of voor wiens rekening een exploitatie wordt geëxploiteerd.
 - Een **landbouwer** bestaat uit één of meer exploitanten en beheert op autonome wijze zijn bedrijf.
 - Bij **autonoom beheer** wordt een bedrijf zo gerund dat elke verwarring op vlak van beheer, uitvoering van landbouwactiviteiten, productiemiddelen of het gebruik ervan tussen twee of meer landbouwers uitgesloten is. Een bedrijf wordt met andere woorden op autonome en zelfstandige manier uitgebaat als het bedrijf zich van elk ander bedrijf onderscheidt, zowel in de dagelijkse bedrijfsvoering als op administratief vlak. Autonoom beheer houdt in dat de landbouwer daadwerkelijk over de nodige productiemiddelen beschikt of het beheer van de productiemiddelen in eigen handen heeft. Dat exclusieve gebruik van de productiemiddelen en het beheer ervan, moet de landbouwer kunnen aantonen via de nodige documenten. Autonoom beheer is van toepassing op alle landbouwers die bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij zijn geïdentificeerd.
 - Een **bedrijf** is het geheel van de productie-eenheden (= exploitaties) dat door de landbouwer wordt beheerd.
 - **Bedrijfsgroepen** zijn één of meerdere bedrijven die worden geëxploiteerd door één van de volgende categorieën personen:
 - echtgenoten of leden van eenzelfde gezin;
 - een natuurlijke persoon en één of meer rechtspersonen waarin die natuurlijke persoon, zijn echtgenoot of een ander lid van zijn gezin belast is met de dagelijkse leiding;
 - meerdere rechtspersonen waarin eenzelfde natuurlijke persoon, zijn echtgenoot of een ander lid van zijn gezin belast is met de dagelijkse leiding;
 - met een vennootschap verbonden vennootschappen en personen verbonden met een persoon als vermeld in artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen.
 - Een **locatie** is een geografische afgebakende plaats waar activiteiten plaatsvinden of waar bijhorende infrastructuur staat.
 - Met **landbouwgronden** bedoelen we de totale door bouwland, blijvend grasland en blijvende teelten ingenomen oppervlakte.
- ⇒ **Gronden waarop zich de woning en de stallen bevinden vallen hier niet onder !**
- De **tot het bedrijf behorende landbouwgronden** zijn de landbouwgronden die op 1 januari van het kalenderjaar behoren tot de exploitaties die deel uitmaken van het bedrijf.
 - **Stalmest** is een mengsel van stro en uitwerpselen van runderen, paarden, schapen, geiten of varkens, met een drogestofgehalte van het mengsel van minimum 20 procent en waarbij het mengsel als vaste mest is ontstaan door het huisvesten van deze dieren in ingestrooide stallen.

/ B. De aangifteplicht

1. Wanneer ben ik aangifteplichtig bij de Mestbank?

Elke uitbater van een bedrijf (ongeacht of u uw bedrijf als hoofd- of bijberoep uitbaat of dat u enkel een bedrijf hebt voor uw hobby):

ofwel

van wie het bedrijf (= alle exploitaties samen) een productie aan dierlijke mest heeft van 300 kg fosfaat of meer;

ofwel

die een oppervlakte landbouwgrond (= landbouwgronden die op 1 januari van het kalenderjaar behoren tot de exploitaties die deel uitmaken van het bedrijf) gebruikt van 2 ha of meer (in eigendom of gehuurd of pacht);

ofwel

die een oppervlakte groeimedium bewerkt gelijk aan tenminste 50 are.

Als u behoort tot één of meerdere van de bovenstaande gevallen, wordt u beschouwd als een aangifteplichtige landbouwer, zelfs al hebt u uit uw activiteiten geen inkomsten.

2. Wat houdt de aangifteplicht in bij uitbating van een paardenpension?

Als de pensionuitbater aangifteplichtig is, moet hij de paarden op zijn pension bij de Mestbank aangeven. Hij is immers de persoon die de paarden zelf (of in zijn opdracht) verzorgt, voedert, de paardenboxen reinigt, e.d. Dat betekent dat hij de persoon is die de pensionstal exploiteert (niet de eigenaars van de paarden). Bovendien is de pensionuitbater meestal ook de houder van de milieuvergunning. Behalve bij de Mestbank, moet de pensionuitbater ook zijn gronden, die hij dat kalenderjaar in gebruik heeft, laten registreren bij het Agentschap Landbouw en Visserij d.m.v. de verzamelaanvraag (zie verder).

3. Met hoeveel paarden komt 300 kg fosfaat overeen?

Het Mestdecreet houdt bij uitscheidingscijfers van dieren (en dus ook paarden) geen rekening met het volume geproduceerde mest, maar wel met de hoeveelheid geproduceerde nutriënten en meer specifiek met de hoeveelheid stikstof, aangeduid als **N**, en fosfaat aangeduid als **P₂O₅**.

Het Mestdecreet onderscheidt bij paarden drie groepen naargelang het gewicht, elk met eigen uitscheidingsnormen.

	P₂O₅ (in kg/dier/jaar)	N (in kg/dier/jaar)
Paarden van meer dan 600 kg	30	65
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	21	50
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	12	35

➤ **Opmerking: ezels en zebra's zijn niet opgenomen in het Mestdecreet en moeten bijgevolg niet aangegeven worden.**

Voorbeelden:

Een landbouwer baat uit:

Gemiddeld aantal dieren	Ha landbouwgrond	Aangifteplichtig?
Geen	1,10 ha grasland	nee
Geen	2,05 ha grasland	ja
4 trekpaarden (= 120 kg P ₂ O ₅)	1,10 ha grasland	nee
20 shetlandpony's (= 240 kg P ₂ O ₅)	1,90 ha grasland	nee
15 paarden (= 315 kg P ₂ O ₅)	1,80 ha grasland	ja
4 trekpaarden (= 120 kg P ₂ O ₅)	2,00 ha grasland	ja
3 paarden, 5 shetlandpony's, 1 trekpaard (= 153 kg P ₂ O ₅)	3,50 ha grasland	ja
20.000 slachtkippen ⁽¹⁾ , 1 paard (= 4.421 kg P ₂ O ₅)	0,50 ha grasland	ja
1.000 mestvarkens ⁽²⁾ , 2 trekpaarden (= 5.372 kg P ₂ O ₅)	1,20 ha grasland	ja
5 ezels	1,90 ha grasland	nee
15 ezels	2,00 ha grasland	ja ⁽³⁾
10 ezels, 3 paarden (= 63 kg P ₂ O ₅)	3,0 ha grasland	ja ⁽⁴⁾
2 exploitaties, samen 10 shetlandpony's (= 240 kg P ₂ O ₅)	elk 0,50 ha grasland	nee
2 exploitaties, samen 10 shetlandpony's (= 240 kg P ₂ O ₅)	elk 1,10 ha grasland	ja
2 exploitaties, samen 11 trekpaarden (= 330 kg P ₂ O ₅)	elk 0,90 ha grasland	Ja

(1) : uitscheidingsnorm 0,22 kg/slachtkip

(2) : uitscheidingsnorm 5,33 kg/mestvarken

(3) : enkel aangifteplicht voor de landbouwgronden, niet voor de ezels

(4) : omwille van de landbouwgronden zijn ook de 3 paarden aangifteplichtig, maar niet de 10 ezels

4. Ik ben aangifteplichtig, wat nu?

Sinds 1 januari 2007 is er een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) en de Vlaamse Landmaatschappij (Mestbank). De identificatie gebeurt bij het ALV. Dat betekent dat het ALV starters en overnames registreert en die gegevens doorgeeft aan de Mestbank.

STAP 1 - Identificatie

In het kader van de gemeenschappelijke identificatie moet u zich kenbaar maken bij het ALV (niet bij de Mestbank) door deze twee formulieren in te vullen en aan het ALV terug te bezorgen: *Identificatie van een landbouwer* en *Identificatie van een exploitatie*.

Die formulieren kunt u opvragen bij een buitendienst van het ALV (de contactadressen van het ALV vindt u achteraan in deze brochure) of downloaden van de website www.lv.vlaanderen.be (klik op Bedrijfsvoering > Identificatie).

Zodra u bent gekend als landbouwer bij het ALV, krijgt u een identificatiefiche waarop uw landbouwernummer, exploitatienummer en exploitantnummer staan. Bewaar die fiche zorgvuldig op uw bedrijf.

Het ALV bezorgt uw gegevens (van de identificatiefiche) aan de Mestbank. Zodra de Mestbank uw gegevens van het ALV heeft ontvangen, zal ze u een informatieve brief sturen, toegepast op de specifieke situatie van uw bedrijf.

De **jaarlijkse** aangifteplicht bestaat uit 2 delen: de verzamelaanvraag en de Mestbankaangifte.

STAP 2 - Verzamelaanvraag

Het ALV zal u jaarlijks vragen om uw verzamelaanvraag in te dienen vóór 21 april.

U moet alle percelen die u in dat kalenderjaar in gebruik hebt (eigendom, huur, pacht of kosteloos gebruik), aangeven op het e-loket van het ALV, ook als de percelen niet in aanmerking komen voor het activeren van een toeslagrecht. Op het e-loket moet u ook uw landbouwgronden en bedrijfsgebouwen aanduiden. Om het e-loket te gebruiken, hebt u uw elektronische identiteitskaart en bijbehorende PIN-code nodig. Meer informatie hierover vindt u op de website van het ALV, www.vlaanderen.be/landbouw.

Het ALV bezorgt de gegevens van de verzamelaanvraag aan de Mestbank, in het kader van de 'eenmalige perceelsregistratie'.

Omdat de registratie van landbouwgronden niet bij de Mestbank, maar bij het ALV gebeurt, kunt u voor vragen hierover terecht bij het ALV. De adressen vindt u achteraan in deze brochure.

☞ **Opmerking: u moet zich ook als landbouwer laten identificeren bij het ALV als:**

- *u toeslagrechten wilt activeren,*
- *u een tussenkomst wilt aanvragen bij het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF),*
- *u een beheerovereenkomst wilt sluiten,*
- *u steun wilt aanvragen in het kader van de agromilieumaatregelen.*

STAP 3 - Mestbankaangifte

De Mestbank zal u jaarlijks, eind december, een Mestbankaangifte opsturen of een uitnodiging om de aangifte digitaal in te dienen.

U moet de aangifte invullen en ondertekend terugsturen naar de Mestbank in de provincie waar uw exploitatie ligt, uiterlijk de eerste werkdag na 15 februari. Net zoals het ALV, heeft de Mestbank in elke provincie een vestiging. De adressen van de Mestbank staan achteraan in deze brochure.

Als u de aangifte digitaal **invult via het Mestbankloket**, krijgt u **een maand langer de tijd om uw aangifte in te dienen**. U aanmelden, doet u met uw elektronische identiteitskaart en bijbehorende PIN-code of token. U krijgt trouwens niet enkel extra tijd om uw aangifte online in te dienen. Bovendien is het **eenvoudiger** om uw aangifte in te dienen via het Mestbankloket. Zo leidt het Mestbankloket u met een overzichtsscherm van ja/nee-vragen door uw aangifte en geeft het duidelijk aan waar u gegevens moet aanvullen. Er zijn ook heel wat automatische controles ingebouwd, zodat u gewezen wordt op mogelijke vergissingen of onvolledigheden. Bovendien worden al een heel aantal gegevens vooraf ingevuld.

De bijlagen bij uw aangifte kunt u via het Mestbankloket opladen. Vóór u uw aangifte definitief doorstuurt kunt u op het Mestbankloket al uw voorlopige bedrijfsbalans berekenen voor het betreffende jaar. Zo kan een onverwacht resultaat er op wijzen dat u uw aangifte niet helemaal correct invulde, of dat u uw bedrijfsvoering in het nieuwe jaar moet bijsturen.

Meer informatie vindt u op de website www.vlm.be; klik door naar Land- & tuinbouwers > Mestbankloket.

5. Wat gebeurt er als een aangifteplichtig paardenhouder toch geen aangifte indient?

Volgens het Mestdecreet kan in dat geval een administratieve geldboete van 250 euro worden opgelegd. Bij herhaling van de overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen van de boete verdubbelt de administratieve geldboete.

6. Ik ben niet aangifteplichtig, wat nu?

In bepaalde omstandigheden is het noodzakelijk om u toch kenbaar te maken via de hierboven beschreven werkwijze:

- als u dierlijke of andere mest wilt ontvangen om uw percelen te bemesten. U moet immers, als afnemer van de mest, bij de Mestbank gekend zijn om de nodige mesttransportdocumenten (of inscharringscontracten) op te stellen (zie het hoofdstuk 'het vervoer van mest');
- als u dierlijke mest wilt afvoeren. U moet immers, als aanbieder van de mest, bij de Mestbank gekend zijn om de nodige mesttransportdocumenten op te stellen (zie het hoofdstuk 'het vervoer van mest');
- als u de percelen die u zelf gebruikt eenduidig onder uw naam wilt registreren (bv. om te vermijden dat iemand anders uw percelen opgeeft);
- als u uw dieren laat grazen op een perceel van een andere landbouwer (inscharing).

Op de website www.vlm.be vindt u het formulier 'Aanvraag van een vrijstelling van de aangifteplicht'. Als u voldoet aan de voorwaarden, vult u dit formulier in en stuurt u het op naar de Mestbank in uw provincie. De Mestbank gaat na of uw verklaring overeenstemt met de registratie van uw percelen op de verzamelaanvraag en brengt u op de hoogte van de beslissing van uw aanvraag. Als u het statuut niet-aangifteplichtig krijgt, zijn er voor u geen administratieve verplichtingen meer op het vlak van de aangifteplicht. U zult het volgende jaar dan ook geen Mestbankaangifte meer ontvangen. U moet wel eenmalig de verzamelaanvraag indienen om uw percelen te registreren. Daarnaast moet u als niet-aangifteplichtige landbouwer altijd alle wijzigingen aan uw percelen meedelen aan het ALV.

Let op: in bepaalde situaties moet u nog wel jaarlijks een verzamelaanvraag indienen, bijvoorbeeld om toelagen te activeren bij het ALV of om bepaalde beheerovereenkomsten te kunnen naleven.

7. Wat als ik meerdere exploitaties uitbaat?

Als u meerdere exploitaties uitbaat, hebt u dat laten weten aan het ALV.

Het ALV laat dat op haar beurt weten aan de Mestbank, die u per exploitatie een Mestbankaangifte zal opsturen. U moet dus per exploitatie een aangifte invullen en terugsturen.

8. Wat moet ik invullen op de Mestbankaangifte?

Een Mestbankaangifte heeft betrekking op de gegevens van het voorbije jaar (net zoals een belastingsaangifte). Het productiejaar is het jaar waarvan u de gegevens invult op de aangifte.

Een aangifteformulier vindt u op de website www.vlm.be, klik op Formulieren > Mestproblematiek.

Welke gegevens moet ik concreet invullen als paardenhouder?

▷ Dieren

- de gemiddelde bezetting van de paarden in het voorbije jaar én het aantal aanwezige standplaatsen

▷ Opslag van meststoffen op 1 januari

- de opslag van de hoeveelheid mest op de exploitatie
- de opslag van andere meststoffen⁽⁵⁾ op de exploitatie

▷ Gebruik van meststoffen op eigen landbouwgronden in Vlaanderen

- hoeveelheid kunstmest⁽⁶⁾
- Als de exploitatie buiten Vlaanderen ligt, maar als er toch gronden in Vlaanderen liggen, moet u naast het gebruik van kunstmest ook het gebruik van dierlijke mest en het eventuele gebruik van andere meststoffen op die Vlaamse gronden vermelden.

▷ Gebruik van meststoffen op eigen landbouwgronden buiten Vlaanderen

- dierlijke mest, via rechtstreekse uitscheiding (dus door begrazing). Dierlijke mest aangebracht door spreiding wordt geregistreerd via specifieke documenten (bijv. de erkenning als grensoverschrijdend veeteeltbedrijf voor Nederland) en moet dus niet aangegeven worden.
- kunstmest⁽⁷⁾

➤ **Opmerking: het vak: ‘Verwerking van exploitatie-eigen mest’ is enkel van toepassing als u zelf mest verwerkt op de eigen exploitatie. Dat houdt in dat, zelfs als u alle paardenmest hebt laten wegvoeren voor verwerking (bijv. voor champignonsubstraat), u dat vak niet hoeft in te vullen.**

9. Hoe bereken ik de gemiddelde bezetting van mijn paarden?

Dat gebeurt aan de hand van een dierregister.

Iedere aangifteplichtige landbouwer **moet** een dierregister bijhouden (voor alle dieren waarvoor de aangifteplicht geldt, behalve voor runderen). Dat is een formulier, opgedeeld in kolommen, waar u na het verstrijken van iedere maand, telkens het gemiddelde aantal paarden vermeldt dat gehouden werd in die voorbije maand. Na het verstrijken van het jaar wordt dan de som gemaakt en gedeeld door 12. Het resultaat is de gemiddelde veebezetting van het voorbije jaar en dat getal moet overgenomen worden op de Mestbankaangifte. Logischerwijze geldt de registerplicht per gewichtscategorie. Het dierregister kunt u opvragen bij de diensten van de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op Formulieren > Mestproblematiek).

Het register bewaart u op uw bedrijf. U moet steeds het ingevulde dierregister bij controle kunnen voorleggen.

10. Wat moet ik niet invullen op de Mestbankaangifte?

De hoeveelheid mest die van uw exploitatie in het voorbije jaar werd weggevoerd met documenten van burenregeling of met vervoersdocumenten.

(5) alle meststoffen die geen kunstmest of dierlijke mest zijn, maar waarin wel minstens één stikstof- of fosforverbinding aanwezig is voor het gebruik op landbouwgrond (bijv. zuiveringsslib, schuimaarde, compost, ...)

(6) mest die via een industrieel proces werd vervaardigd

(7) mest die via een industrieel proces werd vervaardigd

/ C. Bemestingsnormen

1. Algemeen

Het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest valt onder het kwetsbaar gebied water. Daarnaast bepaalt het Mestdecreet ook afbakeningen van o.a. natuur- en bosgebieden en fosfaatverzadigd gebied. Voor percelen die in meerdere afbakeningen liggen, gelden de strengste regels.

Aan elk perceel wordt ten minste één type kwetsbaar gebied toegekend. Binnen het toegekende kwetsbaar gebied zijn soms meerdere bemestingsregimes mogelijk, afhankelijk van de keuze die de landbouwer gemaakt heeft (bijv. 'derogatie', toepassing van beheerovereenkomst) of van wat de wetgeving oplegt.

Binnen het geldende bemestingsregime is de toe te passen bemestingsnorm afhankelijk van de gewasgroep waartoe de teelt behoort die u verbouwt. Het Mestdecreet onderscheidt immers verschillende gewasgroepen (grasland, maïs, gewassen met lage stikstofbehoefte, andere leguminosen dan erwten en bonen, voeder en- suikerbieten, groenten, aardappelen, graangewassen en andere gewassen) met elk een bemestingsnorm. De bemestingsnorm is de toegelaten hoeveelheid stikstof (N) en fosfaat (P_2O_5) uitgedrukt in kg/ha. Per type N en P_2O_5 (uit dierlijke mest, uit kunstmest, ...) wordt er een maximale hoeveelheid bepaald.

Aangezien paarden op weiden lopen en grazen, vindt u hieronder enkel de norm voor grasland. Het gaat steeds over een maximale norm per jaar en per hectare landbouwgrond (die op 1 januari van het betrokken jaar deel uitmaakte van de exploitatie).

Let wel, er wordt een onderscheid gemaakt voor percelen die enkel gemaaid worden en voor percelen die al dan niet in combinatie met maaien, begraaasd worden. Ook is er een verschil voor zandgronden en niet-zandgronden.

Bemestingsnormen kwetsbaar gebied 'Water'. Systeem totale stikstof

Gewas		Totale P_2O_5 (kg/ha/jaar)	Totale N (kg/ha/jaar)		Dierlijke N (kg/ha/j)	N andere meststoffen (kg/ha/j)	N kunstmest (kg/ha/j)	
			Zand- grond	Niet-zand- grond			Zand- grond	Niet-zand- grond
Grasland	Maaien	95	370	380	170	170	200	210
	Maaien + grazen	90	350	360	170	170	180	190

Sinds MAP4 is er een nieuw systeem van bemestingsnormen ingevoerd. Daarbij wordt gewerkt met een bemestingsnorm voor 'werkzame stikstof'. Dat laat toe om de **gewasbehoeften gericht in te vullen** met bemesting uit dierlijke mest, andere organische meststoffen of kunstmest. Dat is een andere manier van denken en werken.

Bij het systeem van werkzame stikstof moeten slechts twee stikstofbemestingsnormen gerespecteerd worden:

- de stikstofnorm voor dierlijke mest (is een norm uitgedrukt in totale N, dus de **totale N-inhoud van de dierlijke mest** moet in rekening gebracht worden t.o.v. deze norm);
- de stikstofnorm voor werkzame stikstof (de **som van werkzame N** afkomstig van dierlijke mest, andere meststoffen en kunstmest moet in rekening gebracht worden t.o.v. deze norm).

Bij de norm 'werkzame stikstof' worden de werkingscoëfficiënten van de verschillende meststoffen in rekening gebracht. Die variëren immers naargelang de mestsoort:

- Mengmest bevat bijvoorbeeld meer werkzame stikstof dan stalment waardoor de werkingscoëfficiënt van **mengmest (60 %)** dus ook groter is dan die van **stalment (30 %)**.
- Voor **kunstmest** wordt een werkingscoëfficiënt van **100 %** gehanteerd omdat alle stikstof in kunst-

mest aanwezig is onder de vorm van minerale stikstof. Alle stikstof in kunstmest is dus werkzame stikstof en komt gedurende het eerste jaar na toediening ter beschikking van het gewas.

- Voor **begrazing** wordt er gerekend met een werkingscoëfficiënt van **20%**.

Meer uitleg hierover vindt u in de brochure werkzame stikstof: www.vlm.be > mediatheek > folders en brochures > mestproblematiek > werkzame stikstof.

Bemestingsnormen kwetsbaar gebied 'Water'. Systeem werkzame stikstof

Gewas		Totale P O _{2 5} (kg/ha/jaar)	Werkzame N (kg/ha/jaar)		Dierlijke N (kg/ha/jaar)
			Zandgrond	Niet-zandgrond	
Grasland	Maaien	95	300	310	170
	Maaien + grazen	90	235	245	170

Opgelet: de toepassing van één van beide systemen geldt voor het hele bedrijf. De keuze voor één van beide systemen is een overgangsmaatregel. De keuze van systeem duidt u aan bij uw jaarlijkse Mestbankaangifte en bepaalt derhalve uw keuze voor het afgelopen jaar.

Eens omgeschakeld naar het systeem werkzame stikstof ligt die keuze vast voor de volgende jaren tot en met 2014.

➤ Opmerkingen

1. *Er is een mogelijkheid tot een verhoogde bemesting uit dierlijke stikstof tot 250 kg stikstof/ha grasland als u hiervoor voorafgaandelijk een toelating bij de Mestbank aanvraagt, de zgn. "derogatie". Wél blijven de bemestingsnorm voor fosfaat en de totale bemestingsnorm voor stikstof ongewijzigd. U kunt enkel een derogatie toepassen als aan een reeks voorwaarden is voldaan (o.a. aanvraag van derogatie bij de Mestbank, aanduiding van de derogatiepercelen op de verzamelaanvraag, het laten nemen van bodemstalen, bijhouden van een bemestingsplan en bemestingsregister, e.a.). Voor meer info over de voorwaarden van derogatie kunt u steeds terecht bij de diensten van de Mestbank.*
2. *Als u een beheerovereenkomst Water (BO Water) hebt afgesloten, zijn er specifieke bemestingsnormen van kracht, zoals contractueel bepaald. Welk regime van kracht is, is afhankelijk van de startdatum (vóór of na 1 januari 2007) van het contract. Daarom is het best om de specifieke voorwaarden bij de overeenkomst te raadplegen. Voor meer info kunt u terecht bij de diensten van de Vlaamse Landmaatschappij. De adressen vindt u in het hoofdstuk 'Beheerovereenkomsten'.*

2. Hoeveel paarden mag ik op een weide houden gedurende een bepaalde periode?

Vooraf

De mest van paarden in stallen is onderhevig aan allerlei processen die leiden tot stikstofverliezen. Ook tijdens de opslag en het vervoer treden verliezen op. Voor het berekenen van de netto-uitscheiding van de paarden mogen de stikstofverliezen uit de stal en de opslag in mindering gebracht worden. Die stikstofverliezen zijn wettelijk bepaald.

	Bruto N (kg/dier/jaar)	N verlies (kg/dier/jaar)	Netto N (kg/dier/jaar)
Paarden van meer dan 600 kg	65	10,46	54,54
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	50	7,47	42,53
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	35	4,57	30,43

Hieronder vindt u een voorbeeld waarbij er geen derogatie is aangevraagd, geen meststoffen worden toegediend en de paarden regelmatig op stal komen.

Bij een weideperiode van bijvoorbeeld 6 maanden komt de helft (uitscheidingsnorm x 6/12) van de jaarlijkse netto-N- en P_2O_5 -uitscheiding als rechtstreekse bemesting op de weide terecht. Als we de N- en de P_2O_5 bemestingsnorm (170 kg N/ha uit dierlijke mest en 90 kg P_2O_5 /ha) delen door de respectievelijke netto-N- en P_2O_5 -uitscheiding gedurende de weideperiode, krijgen we de volgende bezetting van paarden per ha:

	6 maanden weideperiode		Max. aantal paarden/ha op basis van:	
	Kg N/dier	Kg P_2O_5 /dier	N-bemestings-norm	P_2O_5 -bemestings-norm
Paarden van meer dan 600 kg	27,27	15,0	6,2	6
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	21,26	10,5	7,9	8,57
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	15,21	6,0	11,1	15

Hieruit blijkt dat stikstof de beperkende factor is bij het bepalen van de maximale bezetting voor paarden/pony's tot 600 kg. Voor de paarden van meer dan 600 kg is de hoeveelheid P_2O_5 de beperkende factor. Als gelijktijdig paarden van verschillende gewichtscategorieën grazen op een perceel, moet u uiteraard rekening houden met de hoeveelheid stikstof en fosfor die wordt aangebracht door elk van die categorieën.

Wat als er wel meststoffen worden toegediend?

Als bijv. 20 ton/ha rundermengmest (= 96 kg N en 28 kg P_2O_5) ingezet wordt om nog een eerste snede gras van de weide te halen, dan is er nog slechts ruimte voor het toedienen van 74 kg N/ha en 62 kg P_2O_5 /ha. Het aantal paarden dat dus gedurende de resterende weideperiode van bijv. 5 maanden nog kan grazen op die gemaaide weide, moet dus verminderd worden om te voldoen aan de bemestingsnormen.

	5 maanden weideperiode		Max. aantal paarden/ha op basis van:	
	Kg N/dier	Kg P_2O_5 /dier	N-bemestings-norm	P_2O_5 -bemestings-norm
Paarden van meer dan 600 kg	22,72	12,5	3,2	4,96
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	17,72	8,75	4,1	7,08
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	12,67	5,0	5,8	12,4

In dit geval is stikstofbemesting de beperkende factor.

3. Hoelang kan ik mijn paarden laten grazen?

Omgekeerd kunt u, als u wilt uitgaan van een vaste bezetting van paarden, ook het aantal dagen berekenen dat de paarden maximaal mogen grazen om aan de bemestingsnormen te voldoen. Hierbij gaat u als volgt te werk.

Op basis van de netto N- en P_2O_5 -uitscheiding en de veebezetting die u wilt houden, berekent u de hoeveelheid N en P_2O_5 die per dag dat de dieren grazen op de weide komt door rechtstreekse uitscheiding (uitscheiding/365 x bezetting). Dat is de dagelijkse uitscheiding van N en P_2O_5 .

Vervolgens deelt u de N- en P_2O_5 -bemestingsnorm door de respectievelijke dagelijkse uitscheiding van N en P_2O_5 . Het kleinste van deze twee cijfers geeft u het maximale aantal dagen dat u de paarden bij de vooropgestelde bezetting kunt laten grazen.

	Veebezetting (Dier/ha)	Kg N/dier/ dag	Kg P_2O_5 /dier/ dag	Max. aantal graasdagen/ha o.b.v.:	
				N-bemestings- norm	P_2O_5 -bemestings- norm
Paarden van meer dan 600 kg	5	0,149	0,082	228	214
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	10	0,116	0,057	147	157
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	15	0,083	0,032	137	187

Hieruit blijkt dat stikstof de beperkende factor is bij het bepalen van de maximale bezetting voor paarden/pony's tot 600 kg. Voor de paarden van meer dan 600 kg is de hoeveelheid P_2O_5 de beperkende factor.

Wat als er wel meststoffen worden toegediend?

Als bijv. 20 ton/ha runderdrijfmest (= 96 kg N en 28 kg P_2O_5) ingezet wordt om nog een eerste snede gras van de weide te halen, is er nog slechts ruimte voor het toedienen van 74 kg N/ha en 62 kg P_2O_5 /ha. Het aantal graasdagen/ha zal bij een gelijkblijvende bezetting van paarden dus verminderd worden om te voldoen aan de bemestingsnormen.

	Veebezetting (Dier/ha)	Kg N/dier/ dag	Kg P_2O_5 /dier/ dag	Max. aantal graasdagen/ha o.b.v.:	
				N-bemestings- norm	P_2O_5 -bemestings- norm
Paarden van meer dan 600 kg	5	0,149	0,082	99	151
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	10	0,116	0,057	64	108
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	15	0,083	0,032	59	129

Opnieuw is de stikstofbemesting de beperkende factor.

4. Bemestingsnormen in gebieden andere dan de algemene gebieden

a) Kwetsbare gebieden natuur

Hieronder vallen natuurgebieden, natuurreservaten, natuurontwikkelingsgebieden en bosgebieden, net als de hiermee vergelijkbare gebieden van Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (GRUP's).

Om natuurwaarden te behouden en te versterken op landbouwgronden die in die gebieden liggen, is vanaf 1 januari 2000 elke vorm van bemesting verboden. Uitzondering hierop is de bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, waarbij 2 grootvee-eenheden* (2 GVE) per ha op jaarbasis worden toegelaten.

Er zijn echter ontheffingen op het bemestingsverbod voorzien. Voor meer info kunt u terecht bij de diensten van de Mestbank.

* Een paard vanaf 200 kg of meer wordt beschouwd als 1 GVE, een paard/pony minder dan 200 kg komt overeen met 0,41 GVE.

b) Fosfaatverzadigde gebieden

Dit zijn bepaalde gebieden die vanwege hun fosfaatverzadigingsgraad zijn afgebakend. Op percelen in dit kwetsbaar gebied, geldt een specifieke beperking opgelegd op de toediening van fosfaat. Normaal is de fosfaatbemesting beperkt tot 40 kg P_2O_5 /ha. Voor de toegelaten hoeveelheden stikstof gelden de bemestingsnormen van het kwetsbaar gebied waarin het perceel ligt. Ligt het perceel echter in fosfaatgebied met een laag fosfaatbindend vermogen dan is de fosfaatbemesting op grasland met begrazing beperkt tot 80 kg P_2O_5 /ha voor maaien en grazen en tot 85 kg P_2O_5 /ha voor maaien.

5. Hoe kan ik weten in welk gebied mijn percelen liggen?

Zodra de informatie over uw gronden door het ALV aan de VLM-Mestbank is bezorgd, kunt u daarvoor bij de diensten van de Mestbank terecht. Op het e-loket van het ALV vindt u ook bemestingsinformatie per perceel terug.

Bovendien bezorgt de Mestbank u jaarlijks een overzicht van de bemestingsnormen & - regimes per perceel.

6. Ik laat mijn paarden grazen op weiden die ik niet in eigen beheer heb, wat nu?

Zodra mest op landbouwgronden terechtkomt die niet behoren tot de exploitatie waar de mest wordt geproduceerd, moet u dat kenbaar maken aan de Mestbank. Dus ook de rechtstreekse beweiding van paarden op weiden van derden. In een dergelijke situatie is er sprake van *inscharing*.

Om ook die mestafzet in rekening te brengen, moet er tussen de betrokken partijen een '*inscharingscontract*' opgesteld worden. Een inscharingscontract is een bewijs van mestafzet door de inschaarder (= de persoon die zijn paarden laat grazen op een perceel dat behoort aan de houder van het perceel) en een bewijs van mestafname door de houder van het perceel (= de persoon die de bemestingsrechten heeft op het perceel en die het perceel ter beschikking stelt van de inschaarder).

Een inscharingscontract kunt u opvragen bij de diensten van de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op Formulieren > Mestproblematiek). Voor meer info kunt u terecht bij de diensten van de Mestbank.

Een inscharingscontract kan enkel afgesloten worden door landbouwers die geregistreerd zijn bij het ALV en dus beschikken over een landbouwnummer.

☞ **Opmerking:**

Als u op weiden van derden, paarden of pony's houdt die op jaarbasis minder dan 300 kg P_2O_5 produceren, moet u ook voor die dieren een inscharingscontract afsluiten. Enkel als zowel de inschaarder als de exploitant van de weiden niet-aangifteplichtig zijn, moet er geen inscharingscontract opgemaakt worden.

/ D. Het vervoer van mest

1. Algemeen

De afzet van paardenmest (naar landbouwgronden van een andere exploitatie, naar een verzamelpunt of naar een verwerkingsinstallatie) moet steeds aangemeld worden bij de Mestbank. Het transport gebeurt:

- door een **erkende mestvoerder** die via het Mest Transport Internet Lokaal (MTIL) het transport meldt. De lijst van de erkende mestvoerders vindt u op de VLM-website.
De gegevens die gemeld worden op MTIL, worden automatisch verzonden naar de Mestbank. De erkende mestvoerder drukt via MTIL een mestafzetdocument af. Dat moet hij meenemen tijdens het transport. Het mestafzetdocument moet ondertekend worden door de erkende mestvoerder zelf, de aanbieder en de afnemer. Op minstens één exemplaar van het mestafzetdocument moet de originele handtekening van de drie partijen staan. Binnen de 60 dagen na het transport moet een exemplaar van het mestafzetdocument met de reële gereden hoeveelheid bij de 3 partijen aanwezig zijn. Dat kan een exemplaar met de originele handtekeningen zijn, een kopie of een doordruk van het exemplaar met de originele handtekeningen. Elke partij moet een exemplaar van het mestafzetdocument bewaren. De erkende mestvoerder moet het exemplaar met de originele handtekeningen bewaren. Als het transport niet doorgaat, moet de mestvoerder het transport via MTIL afmelden. Elke melding moet bovendien door de erkende mestvervoerder nagemeld worden via MTIL.
- met een overeenkomst van **burenregeling**. Die overeenkomst kan ruim voordat het transport gebeurt opgemaakt worden tussen de aanbieder en de afnemer van de mest. Het transport moet uitgevoerd worden door de aanbieder of de afnemer van de mest met een trekkend voertuig waarvan hij eigenaar is (= nieuw vanaf 01.01.2013). Een transport mag enkel uitgevoerd worden met een burenregeling als aan de onderstaande voorwaarden voldaan is:
 - de oorsprong en de bestemming van het vervoer liggen binnen Vlaanderen;
 - het vervoer van de paardenmest gebeurt niet door een erkende mestvoerder;
 - het betreft vervoer van paardenmest geproduceerd op een exploitatie in een bepaalde gemeente naar een andere exploitatie in dezelfde gemeente of een aangrenzende gemeente. **Nieuw vanaf 01.01.2013:** vervoer van paardenmest tussen twee exploitaties die deel uitmaken van hetzelfde bedrijf kan over een verdere afstand dan de buurgemeente, op voorwaarde dat het bedrijf maximaal drie verschillende exploitaties heeft.
 - **Nieuw vanaf 01.01.2013:** vervoer van paardenmest geproduceerd op een exploitatie in een bepaalde gemeente naar een verwerkingseenheid in dezelfde gemeente of een aangrenzende gemeente, waarbij elk transport bij aankomst op de verwerkingseenheid gewogen wordt.

Het formulier 'melding van burenregeling' moet minstens een week vóór het transport ingediend worden bij de Mestbank. Een formulier 'melding van burenregeling' kunt u opvragen bij de diensten van de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op Formulieren > Mestproblematiek).

De Mestbank zendt aan de aanbieder en de afnemer een bewijs van de registratie van de burenregeling. Dat registratiebewijs moet tijdens het vervoer van de mest aanwezig zijn.

Nieuw vanaf 01.01.2013. Elk vervoer in het kader van een burenregeling van paardenmest geproduceerd op een exploitatie naar een verwerkingseenheid moet uiterlijk 24 uur voordat het vervoer plaats heeft, gemeld worden aan de Mestbank. Die melding moet gebeuren via het Mestbankloket.

Voor meer info kunt u terecht bij de diensten van de Mestbank.

2. Verhouding tussen volume en gewicht van vaste paardenmest

De Mestbank hanteert de volgende cijfers:

- 1 ton vaste paardenmest = 1,40 m³
- 1 m³ vaste paardenmest = 0,714 ton

3. Uitzondering waarbij geen mesttransportdocumenten vereist zijn

Er moeten in twee gevallen geen mesttransportdocumenten opgemaakt worden:

1. bij afzet van de paardenmest van de eigen exploitatie naar de eigen landbouwgronden horende bij de exploitatie, mits het transport niet gebeurt door een erkende mestvoerder;
2. bij afzet van de paardenmest naar gronden van derden (voornamelijk particulieren) mits:
 - het transport gebeurt met een transportmiddel met een laadvermogen lager dan 500 kg;
 - het transport gebeurt binnen Vlaanderen;
 - het transport niet gebeurt door een erkende mestvoerder;
 - op jaarbasis maximaal 160 kg P₂O₅ op die manier wordt afgezet (ongeveer 53 ton paardenmest);
 - er een register wordt bijgehouden door de aanbieder waarop de datum, hoeveelheid en de afnemer van de mest (met handtekening) wordt bijgehouden.

4. Wat is de samenstelling van paardenmest?

Op de diverse vervoersdocumenten moet ook de samenstelling van paardenmest vermeld worden. Afzet van paardenmest is nagenoeg steeds vaste mest en heeft net als alle andere mestsoorten een inhoud aan stikstof (N) en fosfaat (P₂O₅). De richtwaarde voor de samenstelling van vaste paardenmest bedraagt: 3,0 kg P₂O₅/ton en 5,0 kg N/ton. Dat zijn indicatieve inhoudsnormen.

Laat u paardenmest afzetten naar een bedrijf dat derogatie heeft aangevraagd dan is hiervoor volgens de huidige reglementering⁽⁸⁾, iedereen verplicht om de samenstelling van de paardenmest vooraf te laten analyseren.

Dat houdt in dat vóór elk transport van paardenmest naar een derogatiebedrijf, de aanbieder van de paardenmest moet beschikken over de resultaten van een mestanalyse. Hij laat daarvoor een mestanalyse uitvoeren door een erkend laboratorium. De analysewaarden geeft hij dan door aan de erkende mestvoerder. Die heeft die cijfers nodig om ze samen met de andere mesttransportgegevens via MTIL (Mest Transport Internet Loket) aan de Mestbank te bezorgen.

De lijst met erkende laboratoria kunt u opvragen bij de diensten van de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op: Intermediairs > Staalnemers en laboratoria > Lijst erkende labo's > Mest).

De gebruikte analyseresultaten mogen niet ouder zijn dan 1 jaar. Wie paardenmest aanbiedt, bezorgt de resultaten van de analyse aan de provinciale dienst van de Mestbank, dit ten laatste samen met zijn aangifte.

(8) Opgelet: het is mogelijk dat in de nabije toekomst deze analyseverplichting eventueel wijzigt. Voor de meest actuele informatie kunt u steeds terecht bij de diensten van de Mestbank of op www.vlm.be.

5. Wanneer mag ik paardenmest niet uitrijden?

Het is steeds verboden paardenmest te spreiden:

- vanaf 1 september tot en met 15 februari;
 - **uitzondering: bij met stro ingestrooide stallen (cfr. definitie stalmest) geldt het verbod pas vanaf 15 november tot en met 15 januari.**
- op zon- en feestdagen;
- vóór zonsopgang en na zonsondergang;
- op drassige, overstroomde, bevroren of besneeuwde gronden;
- binnen 5 meter landinwaarts van waterlopen (10 meter landinwaarts in VEN-gebied en hellende percelen grenzend aan een waterloop);
- op zaterdag voor percelen in de 'Noordzeekustzone', uitgezonderd kunstmest.

6. Wat zijn de voorwaarden bij het uitrijden van paardenmest?

- Paardenmest moet **onmiddellijk worden ondergewerkt** als wordt gespreid op een zaterdag.
- Paardenmest moet **binnen de 24 uur worden ondergewerkt** als wordt gespreid op niet-beteelde landbouwgronden.
- Paardenmest moet **niet ondergewerkt worden** als wordt gespreid op grasland, in het voorjaar op wintergranen of als de paardenmest wordt gebruikt voor bepaalde houtige teelten.

7. Mag ik paardenmest opslaan op de akker?

Ja, mits u een aantal voorwaarden naleeft:

1. De mest is opgeslagen om te worden uitgespreid op dat perceel.
2. De opslag gebeurt maximaal gedurende één maand vóór het spreiden.
3. Er is geen opslag in de periode van 15 november tot en met 15 januari.
4. De afstand van de opslag tot de perceelsgrens en het oppervlaktewater bedraagt ten minste 10 meter.
5. De afstand van de opslag tot woningen van derden bedraagt ten minste 100 meter.

Opslag van vaste dierlijke mest op landbouwgrond die niet voldoet aan die voorwaarden is verboden.

6. Wanneer mag ik kunstmest gebruiken?

Het is verboden kunstmest te gebruiken vanaf 1 september tot en met 15 februari (op enkele uitzonderingen na).

Er is geen verbod op het gebruik van kunstmest op zon- en feestdagen, in de periode dat kunstmest mag worden gebruikt.

7. Overzicht van mijn mesttransporten

Op het Mestbankloket (www.mestbankloket.be) krijgt u vanaf januari 2014 een dagelijkse update van het overzicht van de mesttransporten in de rubriek 'aanvoer en afvoer mest'. De oudere tussentijdse rapporten en jaarrapporten (tot vervoerjaar 2013) vindt u nog terug als pdf in de rubriek 'Vervoersrapporten'. U kunt op het Mestbankloket inloggen met uw identiteitskaart of token.

/ E. Nitraatresidu

1. Wat is nitraatresidu?

Gewassen nemen stikstof in de vorm van nitraat op om te groeien. Nitraat wordt onder andere gevormd doordat verschillende bodemprocessen stikstof omzetten. Stikstof is één van de hoofdbestanddelen van dierlijke mest, andere mest, kunstmest en allerhande oogstresten.

De nitraten die niet opgenomen worden, blijven op het einde van het groeiseizoen achter in de bodem als residu, vandaar de term nitraatresidu. Die nitraten kunnen tijdens de winterperiode uitspoelen naar het oppervlakte- en grondwater en een te grote hoeveelheid nitraat in het water kan eutrofiëring en sterke algenbloei teweegbrengen. Uitspoeling moet dus zo veel mogelijk vermeden worden. De Europese norm voor nitraat in oppervlakte- en grondwater is 50 mg nitraat per liter.

Het nitraatresidu is de hoeveelheid nitraatstikstof per ha in de bovenste 90 cm van een akker of graslandperceel, gemeten in de periode van 1 oktober tot en met 15 november.

Een nitraatresidubepaling kan om verschillende redenen gebeuren:

- in opdracht van de Mestbank, voor de algemene opvolging van het nitraatresidu in Vlaanderen: **controlestaal**
- in opdracht van de betrokken landbouwer:
 - omdat de Mestbank percelen aanduidde die bemonsterd moeten worden omwille van:
 - een opgelegd maatregelenpakket naar aanleiding van een te hoog nitraatresidu in het vorige kalenderjaar: **opvolgstaal**
 - een derogatieaanvraag: **derogatiestaal**
 - omdat er op het perceel een beheerovereenkomst water (BO water) wordt toegepast.
Een jaarlijkse nitraatresidubepaling is één van de contractuele voorwaarden: **BO-waterstaal**.

Om een correct beeld te krijgen van het nitraatresidu van een perceel, moet per 2 ha het nitraatresidu bepaald worden. Dat nitraatresidu wordt bepaald op een bodemstaal dat uit minimum 15 boorsteken bestaat. Per 30 cm bodemlaag (0-30 cm / 30-60 cm / 60-90 cm) wordt het nitraatgehalte bepaald. De som van die drie lagen geeft het nitraatresidu. Bij percelen groter dan 2 ha worden meerdere deelstalen genomen waarmee het nitraatresidu bepaald wordt. Het nitraatresidu van het perceel is dan het gemiddelde van de deelstalen.

Het nitraatresidu van een perceel kan meerdere keren bepaald worden in de periode van 1 oktober tot 15 november. Het laagste resultaat wordt steeds in rekening gebracht.

Zodra het nitraatresidu van een perceel de drempelwaarde overschrijdt, moet de landbouwer in het volgende kalenderjaar begeleidende maatregelen toepassen. Die begeleidende maatregelen zijn opgemaakt volgens een getrapt systeem: hoe hoger de overschrijding, hoe uitgebreider het pakket aan maatregelen dat moet toegepast worden. Het oogpunt van alle maatregelen is het stimuleren van oordeelkundige bemesting, afgestemd op de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de verwachte mineralisatie. De maatregelen die van toepassing zijn bij het overschrijden van de nitraatresidudrempelwaarden gelden **voor alle nitraatresidubepalingen**, ongeacht of het nitraatresidu gemeten is in opdracht van de Mestbank of op kosten van de landbouwer.

Meer informatie vindt u op www.vlm.be (klik door naar Land- & tuinbouwers > Mestbank > Nitraatresidu).

/ F. De nutriëntenemissierechten

1. Wat zijn nutriëntenemissierechten?

Nutriëntenemissierechten (NER) zijn mestproductierechten en geven het maximale aantal dieren weer die gemiddeld op een bedrijf (= alle exploitaties van eenzelfde paardenhouder) en op jaarbasis mogen gehouden worden. De NER werden door de Mestbank toegekend op 1 januari 2007 aan de toen actieve landbouwers die over een nutriëntenhalte beschikten. Vanaf een bepaald aantal paarden (zie verder) moet u over NER beschikken.

2. Is er een verband met de milieuvergunning?

Er is geen verband meer tussen de milieuvergunning (op exploitatieniveau) en de nutriëntenemissierechten (op bedrijfsniveau).

Sinds 1 januari 2008 werd de koppeling tussen het Mestdecreet en de milieuregeling (VLAREM) definitief geschrapt. De paardenhouder moet voor het houden van dieren echter zowel over een milieuvergunning als over nutriëntenemissierechten beschikken.

3. Vanaf hoeveel paarden moet ik over NER beschikken?

Dat is afhankelijk van hoeveel paarden er gemiddeld op jaarbasis op het bedrijf worden gehouden.

In tegenstelling tot een milieuvergunning waar het aantal aanwezige standplaatsen bepalend is om al dan niet over een vergunning te moeten beschikken, is bij de nutriëntenemissierechten de **gemiddelde** veebezetting op jaarbasis bepalend.

Die gemiddelde veebezetting wordt berekend op basis van het dierregister (zie het hoofdstuk 'Aangifteplicht'). Bij paarden onderscheidt het Mestdecreet drie groepen naargelang het gewicht, elk met hun eigen uitscheidingsnorm.

	P ₂ O ₅ (in kg/dier/jaar)
Paarden van meer dan 600 kg	30
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	21
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	12

Elke paardenhouder die voor zijn bedrijf een gemiddelde productie heeft aan dierlijke mest kleiner dan 300 kg P₂O₅, moet niet over NER beschikken.

Voorbeelden:

- Een paardenhouderij met een gemiddelde veebezetting op jaarbasis van 10 paarden tussen 200 kg en 600 kg, heeft een jaarlijkse P₂O₅-productie van 210 kg P₂O₅. Die paardenhouderij moet niet over NER beschikken.
- Een paardenhouderij met een gemiddelde veebezetting op jaarbasis van 20 paarden tussen 200 kg en 600 kg, heeft een jaarlijkse P₂O₅-productie van 420 kg P₂O₅. Dit is méér dan 300 kg P₂O₅. Die paardenhouderij moet wél over NER beschikken en dat voor de volledige gemiddelde veebezetting.
- Een paardenhouderij met een gemiddelde veebezetting op jaarbasis van 2 trekpaarden, 10 paarden tussen 200 kg en 600 kg en 2 shetlandpony's, heeft een jaarlijkse P₂O₅-productie van 294 kg P₂O₅. Die paardenhouderij moet niet over NER beschikken.

4. Mijn bedrijf produceert méér dan 300 kg P_2O_5 , hoeveel NER heb ik dan nodig?

NER worden toegekend per diersoort en ook zo weergegeven. Het is belangrijk te weten dat paarden on-derverdeeld zijn in de diercategorie 'andere dieren' of $NER-D_A$. Naast paarden zitten ook konijnen, geiten, schapen en nertsen in die categorie. De andere categorieën zijn:

- NER van runderen = $NER-D_R$
- NER van varkens = $NER-D_V$
- NER van pluimvee = $NER-D_P$

Paarden (en ook schapen, geiten, konijnen en nertsen) mogen gehouden worden met NER van om het even welke diersoort. Als een paardenhouder over NER van varkens of runderen of pluimvee beschikt, mogen die steeds gebruikt worden voor het houden van paarden.

De waarde van het nutriëntenemissierecht voor paarden (hoeveel NER heb ik nodig om één paard te mogen houden) is afhankelijk van het gewicht van het dier.

	Waarde (NER)
Paarden van meer dan 600 kg	95
Paarden en pony's van 200 tot en met 600 kg	71
Paarden en pony's van minder dan 200 kg	47

Voorbeelden:

- Een paardenhouderij met een gemiddelde veebezetting op jaarbasis van 20 paarden tussen 200 kg en 600 kg, heeft 1.420 NER nodig.
- Een paardenhouderij met een gemiddelde veebezetting op jaarbasis van 2 trekpaarden, 10 paarden tussen 200 kg en 600 kg en 4 pony's, heeft 1.088 NER nodig.
- Een bedrijf met een gemiddelde veebezetting op jaarbasis van 2 paarden tussen 200 kg en 600 kg en 100 mestvarkens⁽⁹⁾ 1 heeft 1.975 NER nodig.

5. Ik heb NER , hoeveel paarden kan ik daarmee houden?

NER is een getal. Het is geen aantal dieren, noch een aantal kg P_2O_5 . Daarom moet u een berekening uitvoeren. Om te weten hoeveel paarden u kan houden met de aan u toegekende NER , moet u het NER -getal delen door de NER -waarde van de diersoort of diersoorten die u wenst te houden.

Voorbeelden

- Een paardenhouder beschikt over 1.425 NER en wil uitsluitend trekpaarden houden.
=> Hij kan hiermee (1425/95) 15 stuks houden.
- Een paardenhouder beschikt over 1.770 NER en wenst naast pony's, ook paarden tussen 200 kg en 600 kg te houden.
=> Hij kan bijv. 15 pony's en 15 paarden tussen 200 kg en 600 kg houden, maar hij kan ook bijv. 25 pony's houden en 8 paarden tussen 200 kg en 600 kg of ook nog 4 pony's en 22 paarden tussen 200 kg en 600 kg of een andere combinatie.

Het gemiddelde aantal dieren op uw bedrijf mag op jaarbasis evenwel nooit hoger zijn dan de aan u toegekende NER .

(9) NER_V van één mestvarken = 18,33

6. Hoe kan ik NER verkrijgen?

Als een paardenhouder over geen of te weinig NER beschikt, heeft hij de keuze om:

- ofwel NER over te nemen (bij te kopen),
- ofwel om te groeien na bewezen mestverwerking (als hij al NER-D heeft).

Zoals eerder al gesteld hoeven die NER niet noodzakelijk afkomstig te zijn van een andere paardenhouderij. Elke soort NER (NER-D_R, NER-D_V, NER-D_P, NER-D_A) die overgenomen wordt, kan steeds ingevuld worden met paarden.

1°) een overname van NER

Paarden zijn onderverdeeld in de categorie 'andere dieren'. Het grote voordeel van die categorie is dat paarden kunnen worden gehouden met de NER van om het even welke diersoort. Dat houdt in dat een paardenhouder ook NER van runderen (NER-D_R) of NER van varkens (NER-D_V) of NER van pluimvee (NER-D_P) kan overnemen en daarmee paarden kan gaan houden. Hij moet niet specifiek op zoek gaan naar NER van andere paardenhouders. Een andere landbouwer kan NER aan een paardenhouder verkopen als hij zelf stopt met het houden van dieren en zijn toegekende NER bijgevolg niet meer nodig heeft. Maar ook als hij minder dieren gaat houden dan vroeger en dus te veel NER heeft, kan hij dat 'overschot' aan een paardenhouder verhandelen.

Houd er rekening mee dat – op een vijftal uitzonderingen na, zoals de overlating van NER door de vader naar zijn zoon - bij een overname van NER van een landbouwer naar een andere, minstens 25% van de overgenomen NER moeten worden geannuleerd.

Bijv.: een overlater verkoopt 5.000 NER aan een paardenhouder; de paardenhouder kan hiervan maximaal 3.750 NER benutten om paarden te houden.

Er kan zelfs nog meer dan 25 % geannuleerd worden als de overlater:

- de mest niet correct heeft afgezet in het verleden;
- de NER onvoldoende heeft benut (de zgn. 'niet-ingevulde' of slapende NER).

Het is daarom steeds raadzaam om vooraf bij de Mestbank de gegevens over de toestand van het bedrijf van de overlater op te vragen. U moet daarvoor wel een volmacht van de overlater kunnen voorleggen.

➞ **Opmerking: er moeten minstens 200 NER per overname gebeuren.**

Het verhandelen van NER moet via specifieke formulieren bij de Mestbank gemeld worden. Die formulieren kunt u opvragen bij de diensten van de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op Formulieren > Mestproblematiek).

Voor meer info kunt u terecht bij de diensten van de Mestbank.

2°) groeien na bewezen mestverwerking (als u al NER-D hebt)

Individuele bedrijven, die meer dan voldoende mest hebben verwerkt, kunnen uitbreiden na bewezen mestverwerking. Uitbreiden kan pas als de Mestbank daarvoor haar toestemming verleent. Dat kan pas als een aantal noodzakelijke voorwaarden zijn vervuld. Het gaat om één basisvoorwaarde en vijf specifieke voorwaarden (zie verder).

Als de betrokken landbouwer aan alle voorwaarden van bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking heeft voldaan, kent de Mestbank hem een aantal NER toe, de zgn. NER-MVW (NER-mestverwerking) en dat op basis van de hoeveelheid stikstof (N) die verwerkt wordt. Daarmee kan de landbouwer starten met het realiseren van de uitbreiding. De landbouwer heeft 3 jaar de tijd om de uitbreiding van het bedrijf te realiseren. Elk jaar beoordeelt de Mestbank of het betrokken bedrijf voldoet aan alle voorwaarden. Als het niet aan de vooropgestelde voorwaarden voldoet, zal de Mestbank de toegekende NER-MVW al dan niet gedeeltelijk annuleren.

Om te kunnen uitbreiden, moet de paardenhouder over voldoende mestverwerkingscertificaten (MVC) beschikken en moet er voldoende bedrijfseigen mest afgevoerd zijn naar een mestverwerkingsinstallatie en/of geëxporteerd worden.

MVC worden door de Mestbank toegekend als de **eigen** paardenmest:

- ofwel werd verwerkt;
- ofwel werd geëxporteerd, en die mesttransporten gekend/bevestigd werden bij de Mestbank.

De hoeveelheid toegekende MVC hangt af van de hoeveelheid stikstof die uit de paardenmest is verwerkt of geëxporteerd (1 MVC = 1 kg verwerkte stikstof).

➤ **Let wel: als de paardenhouder zijn eigen paardenmest zelf verwerkt of zelf zijn eigen paardenmest exporteert of laat exporteren, dan ontvangt die paardenhouder de MVC.**

Als de paardenhouder paardenmest aanvoert naar een mestverwerkingsinstallatie of naar een verzamel-punt dat exporteert, dan ontvangt die paardenhouder zelf geen MVC, maar zal de Mestbank die toekennen aan de exploitant van de mestverwerkingsinstallatie of aan de exploitant van het verzamelpunt. Dat houdt in dat de paardenhouder stappen zal moeten ondernemen om die MVC op zijn naam te krijgen. Als u zich als paardenhouder in deze situatie bevindt, is het raadzaam om vooraf sluitende afspraken en contracten te maken met de installatie die uw aangevoerde paardenmest verwerkt of exploiteert.

Een aanvraag tot overdracht van MVC gebeurt via het Mestbankloket of met het formulier 'Overdracht van mestverwerkingscertificaten'. Dat formulier kunt u opvragen bij de diensten van de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op Formulieren > Mestproblematiek).

Zodra u MVC hebt, kunt u die gebruiken om NER-MVW te verkrijgen.

Gebruik voor de aanvraag van NER-MVW tot uitbreiding van uw bedrijf het formulier 'Aanvraag van bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking'. Dat kunt u opvragen bij de Mestbank of downloaden van de website www.vlm.be (klik op Formulieren > Mestproblematiek).

➤ **Let wel, de NER-MVW zullen pas toegekend worden door de Mestbank als aan alle nodige voorwaarden voldaan is, met name:**

1. *Als het bedrijf in het kalenderjaar dat voorafgaat aan het jaar van de aanvraag, samen met één of meerdere andere bedrijven een bedrijfsgroep vormde, dan moet uw aanvraag een verklaring bevatten, waarin alle landbouwers van die bedrijfsgroep verklaren akkoord te gaan met de geplande uitbreiding.*
2. *Het kalenderjaar vóór de aanvraag tot uitbreiding moet de bedrijfsgroep (die kan uit één of meerdere bedrijven bestaan) voldaan hebben aan haar mestverwerkingsplicht. Het bedrijf moet in het kalenderjaar vóór de aanvraag bovendien al 25 % van de aangevraagde netto-uitbreiding verwerkt hebben door mest te verwerken die afkomstig is van het eigen bedrijf. De verwerkingsplicht wordt berekend op het niveau van de bedrijfsgroep, terwijl de extra verwerking wordt beoordeeld op het niveau van het bedrijf. De Mestbank zal nagaan of de bedrijfsgroep en het bedrijf over voldoende mestverwerkingscertificaten (MVC) beschikken en of er voldoende bedrijfseigen mest werd afgevoerd naar een mestverwerkingsinstallatie en/of werd geëxporteerd om aan die voorwaarde te voldoen.*
3. *Alle bedrijven van de bedrijfsgroep moeten tijdig voldaan hebben aan de aangifteplicht van het productiejaar vóór de aanvraag tot uitbreiding.*
4. *Het bedrijf mag in het verleden geen nutriëntenemissierechten hebben overgedragen.*
5. *Het bedrijf mag in de toekomst geen nutriëntenemissierechten overdragen, tenzij het over een volledige bedrijfsoverdracht gaat.*

Bovendien: op termijn moet er 125 % van de aangevraagde uitbreiding blijvend verwerkt worden.

Voor meer info kunt u terecht bij de diensten van de Mestbank of op de website www.vlm.be (klik op Land- & tuinbouwers > Mestbank > Nutriëntenemissierechten > Bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking).

7. Wat gebeurt er als ik paarden houd en niet of onvoldoende NER heb?

Er wordt u een administratieve geldboete opgelegd voor de paarden die u houdt, maar waarvoor u niet beschikt over de nodige NER. Die boete bedraagt 1 euro per NER waarover u niet beschikt. Bij herhaling van de overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen van de boete, bedraagt de administratieve geldboete 2 euro per NER waarover u niet beschikt.

Berekening boete bij overschrijding van de toegekende NER

+	som van de gemiddelde bezetting paarden vermenigvuldigd met de corresponderende NER- waarde volgens het gewicht van het paard (zie tabel bij begin hoofdstuk NER)
-	som van de aan de paardenhouder toegekende NER
=	overschrijding x 1 euro = administratieve boete, x 2 euro = administratieve boete bij herhaling van de overtreding binnen de 5 jaar.

Voorbeeld:

Een paardenhouder houdt 20 paarden tussen 200 kg en 600 kg. Hij heeft hiervoor (20 x 71) 1.420 NER nodig. Als hij niet over NER beschikt, zal hem een administratieve boete opgelegd worden van 1.420 euro. Als de paardenhouder het volgende jaar nog steeds 20 paarden tussen 200 kg en 600 kg houdt en hij bijv. dan over 1.000 NER zou beschikken, wat nog steeds onvoldoende is, moet hij in dat jaar een boete betalen van (420 x 2,0) of 840 euro.

Compensatieregeling

Als u een boete nutriëntenemissierechten voor een bepaald productiejaar hebt, kunt u aan de Mestbank vragen om de inning van de boete op te schorten in het kader van de compensatieregeling. Lees er meer over op website www.vlm.be (klik op Land- & tuinbouwers > Mestbank > Nutriëntenemissierechten > Boete nutriëntenemissierechten).

ZEER BELANGRIJKE OPMERKING

Houd er steeds rekening mee dat u over voldoende NER en over een voldoende grote milieuvergunning beschikt. Er mogen immers op uw paardenhouderij nooit meer paardenstallen aanwezig zijn dan vergund zijn, ook al beschikt u over voldoende NER.

Om op een oordeelkundige manier te bemesten moet u als paardenhouder rekening houden met heel wat factoren. Om u te ondersteunen in de instrumenten die u op uw bedrijf kan hanteren om tot een gerichte bemesting te komen, biedt de dienst Bedrijfsadvies van de Vlaamse Landmaatschappij **vrijblijvend en gratis individuele begeleiding** aan.

1. Wie kan gebruikmaken van de dienst Bedrijfsadvies?

De dienst Bedrijfsadvies staat klaar voor elke paardenhouder die vragen heeft over het optimale gebruik van meststoffen op zijn bedrijf.

Mogelijke vragen waarmee u bij ons terecht kan zijn:

- Hoe maak ik mijn bemestingsplan op?
- Hoe beperk ik het nitraatresidu op mijn percelen?
- Voldoe ik aan het opgelegde maatregelpakket?
- Hoe houd ik de mestbalans op mijn bedrijf in evenwicht?
- Is derogatie nuttig voor mijn bedrijf?
- Hoeveel mag/moet ik bemesten?
- Hoe breng ik het humusgehalte op peil?
- Welke groenbedekkers zaai ik best in?
- Wat betekent 'werkzame stikstof'?

2. Wat houdt een bedrijfsbegeleiding concreet in?

De begeleiding van Bedrijfsadvies is toekomstgericht en gebaseerd op de specifieke situatie van uw bedrijf. De begeleiding gebeurt bovendien in een vertrouwelijk kader. Onze bedrijfsadviseurs komen persoonlijk langs op uw bedrijf voor een gesprek. Er wordt samen met u nagegaan welke instrumenten u kunt hanteren om gerichter te bemesten en hoe u dus betere milieuresultaten kunt boeken.

Concreet wordt ingegaan op een aantal thema's zoals voorjaarsstaalnames, het op peil houden van het koolstofgehalte, het inzaaien van groenbedekkers en teeltrotatie, mogelijkheden om het kunstmeststoffen-gebruik te beperken, de inschatting van stikstofmineralisatie uit organisch materiaal, het gebruik van dierlijke mest, ...

De bedrijfsadviseurs kunnen u helpen om een bemestingsplan voor uw bedrijf op te maken en om de bedrijfsmestbalans op voorhand in te schatten. Ze kunnen u ook meer uitleg geven over de focusgebieden en de MAP-meetpunten in de omgeving van uw bedrijf. Daarnaast kunt u hen vragen stellen over de uitvoering van de mestwetgeving en de begeleidende maatregelen.

Na de begeleiding ontvangt u een schriftelijk advies met relevante aanbevelingen op maat van uw bedrijf.

3. Uw aanspreekpunt voor Bedrijfsadvies bij de Vlaamse Landmaatschappij

- **VLM Regio West (Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen)**

- o Vestiging Gent, Virginie Lovelinggebouw, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75 - 9000 Gent - tel. 09 244 85 85 - bedrijfsadvies@vlm.be
- o Vestiging Brugge, Velodroomstraat 28 - 8200 Brugge - tel.: 050 45 90 12 - bedrijfsadvies@vlm.be

- **VLM Regio Oost (Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant)**

- o Vestiging Herentals, Cardijnlaan 1 - 2200 Herentals – tel. 014 25 83 12 – bedrijfsadvies@vlm.be
- o Vestiging Hasselt, Koningin Astridlaan 10 - 3500 Hasselt – tel. 011 29 88 01 – bedrijfsadvies@vlm.be
- o Vestiging Leuven, Vlaams Administratief Centrum - Diestsepoort 6, bus 74 - 3000 Leuven – tel. 016 66 52 65 – bedrijfsadvies@vlm.be

/ H. De beheerovereenkomsten

De reglementaire en financiële basis van beheerovereenkomsten is niet het Mestdecreet, maar het derde Vlaams Programmadoocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO III). Het PDPO III (2014 – 2020) ondersteunt de duurzame ontwikkeling van het Vlaamse platteland.

Beheerovereenkomsten worden gefinancierd met middelen uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en het Vlaamse MINA-fonds. Ze dragen bij aan de Europese doelstelling om ecosystemen die aangewezen zijn op land- en bosbouw te herstellen, in stand te houden en te verbeteren ('focusgebied 4'). Die doelstelling omvat:

- het herstellen en in stand houden van de biodiversiteit (inclusief Natura 2000) en EU-landschappen
- het verbeteren van het waterbeheer (inclusief meststoffen- en pesticidenbeheer)
- het verbeteren van het bodembeheer

Ten minste 30% van de totale ELFPO-bijdrage aan het plattelandsontwikkelingsprogramma wordt voorbehouden voor milieu- en klimaatgerelateerde investeringen, waaronder de beheerovereenkomsten.

Het toepassen van beheerovereenkomsten heeft vaak gevolgen voor het mestbeleid van het bedrijf. Daarom wordt dit aspect meegenomen in deze brochure.

1. Wat is een beheerovereenkomst?

Een beheerovereenkomst of kortweg BO is een **vrijwillige overeenkomst** die u als **landbouwer** uit eigen beweging kunt sluiten met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), waarbij u zich engageert om op uw bedrijf bepaalde maatregelen te nemen. Die beheermaatregelen zijn er altijd op gericht om de kwaliteit van het milieu, de natuur of het landschap te behouden of te verbeteren.

Een BO heeft steeds betrekking op één of meerdere percelen, perceelsranden of kleine landschapselementen (bijv. een knotbomenrij of een heg). In de overeenkomst wordt vastgelegd over welke (delen van) percelen het gaat.

Als u de **maatregelen en de voorschriften** volgens de afspraken uitvoert, ontvangt u jaarlijks een **vergoeding** van de overheid. Die vergoeding dekt de lagere opbrengsten die het gevolg zijn van de maatregelen. Ook het extra werk dat de overeenkomst met zich meebrengt, wordt erdoor gecompenseerd. Het bedrag van de vergoeding varieert naargelang het beheerpakket.

Een BO loopt steeds over een **periode van 5 jaar** en start altijd op 1 januari.

2. Welke soorten beheerovereenkomsten zijn er?

De beheerovereenkomsten zijn gebundeld in 6 thematische doelstellingen, met name:

- **perceelsrandenbeheer** om kwetsbare natuurelementen zoals bossen, waterlopen en holle wegen te bufferen, pollen en nectar te voorzien en een gunstig leefgebied te creëren voor allerlei dieren;
- onderhoud van **kleine landschapselementen** zoals hagen, heggen, houtkanten en knotbomen;
- **soortenbescherming** om het leefgebied van bijv. weide- en akkervogels te verbeteren;
- botanisch beheer om **soortenrijke graslanden** in stand te houden of te ontwikkelen;
- **erosiebestrijding** door de aanleg van grasstroken op erosiegevoelige akkers en de aanleg van graslanden op strategische plaatsen;
- verbeteren van de **waterkwaliteit** door gewassen te telen met een laag risico op nitraatuitspoeling.

3. Wie kan een beheerovereenkomst sluiten?

Iedere paardenhouder die geregistreerd is als actieve landbouwer bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) kan een BO sluiten.

U kunt enkel een BO aanvragen voor percelen die u in gebruik hebt. Dat zijn de percelen die op uw verzamelaanvraag voorkomen. Sluit u een BO, dan moet u het perceel gedurende de volledige looptijd van de overeenkomst effectief in gebruik hebben. Dat bewijst u door het perceel jaarlijks aan te geven via de verzamelaanvraag.

Landbouwgronden die in een natuurreserveaat of bosreserveaat liggen komen niet in aanmerking om een BO te sluiten.

4. Bij wie kunt u een beheerovereenkomst aanvragen?

Beheerovereenkomsten worden bij de VLM aangevraagd. De contactgegevens vindt u onderaan in dit hoofdstuk. De aanvraag moet uiterlijk voor 1 oktober van het jaar vóór het gewenste aanvangsjaar van de BO bij de VLM ingediend worden.

De VLM onderzoekt dan of uw aanvraag aan alle voorwaarden voldoet. Als de VLM oordeelt dat de BO kan worden gesloten, ontvangt u een ontwerp van overeenkomst per post. U ondertekent de nodige exemplaren en bezorgt ze vóór de ingangsdatum van de beheerovereenkomst aan de VLM.

➤ **Belangrijk: u kunt nooit een beheerovereenkomst aanvragen via de verzamelaanvraag.**

5. Een beheerplan op maat van uw bedrijf

De juiste beheerovereenkomsten kiezen voor uw bedrijf: het is geen peulenschil. Het komt er op aan de juiste maatregelen op de juiste plaats te nemen. De VLM stelt een team van bedrijfsplanners ter beschikking. Ze helpen u om uit te zoeken welke beheerovereenkomsten aangewezen zijn voor uw bedrijf. De bedrijfsplanners stellen gratis een bedrijfsplan op, in nauw overleg met u en na een terreinbezoek. Een bedrijfsplan geeft een overzicht van alle mogelijke milieumaatregelen op uw bedrijf. Het advies is vrijblijvend.

OPMERKING

Het derde Vlaams Programmado document voor Plattelandsontwikkeling (PDPOIII) werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24/01/2014. Onder voorbehoud van de goedkeuring van het PDPOIII door de EU, kunt u starten met een nieuwe beheerovereenkomst vanaf 01/01/2015.

6. Uw aanspreekpunt voor beheerovereenkomsten bij de Vlaamse Landmaatschappij

- VLM Regio West (Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen)
e-mailadres: barbara.gellinck@vlm.be
 - o Vestiging Gent, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75 - 9000 Gent - tel. 09 248 55 00
 - o Vestiging Brugge, Velodroomstraat 28 - 8200 Brugge - tel.: 050 45 81 00
- VLM Regio Oost (Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant)
e-mailadres: renilde.deckers@vlm.be
 - o Vestiging Herentals, Cardijnlaan 1 - 2200 Herentals – tel. 014 25 83 00
 - o Vestiging Hasselt, Koningin Astridlaan 10 - 3500 Hasselt – tel. 011 29 87 00
 - o Vestiging Leuven, Vlaams Administratief Centrum - Diestsepoort 6, bus 74 - 3000 Leuven – tel. 016 66 52 00

/ I. Adressen

Vlaamse Landmaatschappij (VLM), afdeling Mestbank

- VLM Regio West (Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen)
 - Vestiging Gent, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75 - 9000 Gent - Tel.: 09 248 55 62
 - Vestiging Brugge, Velodroomstraat 28 - 8200 Brugge
wendy.switzynck@vlm.be
- VLM Regio Oost (Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant)
 - Vestiging Herentals, Cardijnlaan 1 - 2200 Herentals
 - Vestiging Hasselt, Koningin Astridlaan 10 - 3500 Hasselt - Tel.: 011 29 87 37
 - Vestiging Leuven, Vlaams Administratief Centrum - Diestsepoort 6, bus 74 - 3000 Leuven
vital.vandewaerde@vlm.be

Diensten Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV)

- Hoofdbestuur
Markt- en Inkomensbeheer, Ellips, Gelijkvloers, Koning Albert II laan 35, Bus 43 - 1030 Brussel
Tel.: 02 552 73 00
mib.vlaamsbrabant@lv.vlaanderen.be
- West-Vlaanderen
Markt- en Inkomensbeheer West-Vlaanderen, Vlaams Administratief Centrum – Jacob Van Maerlant, Koning Albert I – laan 1.2, bus 102 – 8200 Brugge
mib.westvlaanderen@lv.vlaanderen.be
- Oost-Vlaanderen
Markt- en Inkomensbeheer Oost-Vlaanderen, Burgemeester Van Gansberghelaan 92 - 9820 Merelbeke
Tel.: 09 272 22 00
mib.oostvlaanderen@lv.vlaanderen.be
- Antwerpen
Markt- en Inkomensbeheer Antwerpen, Anna Bijns Gebouw, Lange Kievitstraat 111-113, Bus 72 - 2018 Antwerpen
Tel.: 03 224 92 00
mib.antwerpen@lv.vlaanderen.be
- Vlaams Brabant
Markt- en Inkomensbeheer Vlaams Brabant, Diestsepoort 6, bus 102 - 3000 Leuven
Tel.: 016 66 61 40
mib.vlaamsbrabant@lv.vlaanderen.be
- Limburg
Markt- en Inkomensbeheer Limburg, VAC (Blok A, niveau 2), Koningin Astridlaan 50, Bus 6 - 3500 Hasselt
Tel.: 011 74 26 50
mib.limburg@lv.vlaanderen.be